

SLOVENSKI NAROD

*Največ vsak dan popoldne, izjemoma nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petih vrst & Din 2.-, do 100 vrst & Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3.-, večji inzerati petih vrst Din 4.-. Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za tuzemstvo Din 25.-. Rokopis se ne vrača.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR: Strossmayerjeva 3b. — NOVO MESTO: Ljubljanska c., telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 63, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE: Ob kolodvoru 169. Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 30.351.

AFRIKA V NAPETEM PRIČAKOVANJU ODLOČITVE O VOJNI

**Koncentracija angleškega brodograja pred Suezom
Beg kapitala iz Egipta — Italija se bo uprla vsem poizkusom,
ki bi jo hoteli ustaviti na njenem potu**

Port Said, 9. septembra. d. V pokrajinah okoli Sueškega prekopa vlada silna napetost zaradi bojnih predizbruhov vojne vihr. Zrela topov 14 angleških vojniških ladij, ki so v zadnjih dneh prišle pred Aleksandrijo, so simbolična za to mrzlično napetost. V pristanišču Port Saida se je zadržala velika angleška vojna ladja »Resolute«, neposredno pred vhodom v strateško pomembni Sueški prekop pa je zbrano brodograjske angliške torpedne rušilce. Prihod križarke »Glorious« in drugih angleških vojniških ladij se pričakuje v kratkem.

V Aleksandriji in v drugih mestih ob Sueškem prekopu pričakujejo Italijani in Angleži z veliko nervoznostjo vesti iz Zeneve, ki naj bi prinesle odločitev v vojni in miru. Italijani, ki so naseljeni v Port Saidu in v kanalskem pasu in ki jih je nad 8000, že računajo, da bodo poslani v koncentracijska taborišča, če bi prišlo do odločitve preloma odnosov med Anglijo in Italijo.

Beg kapitala iz Egipta zaradi nevarnosti izbruhov vojne v Abesiniji je dosegel vrh. Kakor zatrjujejo vodilni egiptski bankirji, so egiptске banke nakazale v zadnjih dneh nad 4 milijone funtov sterlingov v inozemstvo. Pri tem ne gre samo za imetje velikih podjetij, temveč tudi za premoženje malih varčevalcev. V letalskem pristanišču družbe Imperial Airways se mora vsak dan opazovati, kako nalagajo v letala zlato kot pošiljke v London.

V Egiptu so se vedno prepričani, da ne bodo v Zenevi sklenili nobenih sankcij proti Italiji in da tudi Anglija ne bo sama nastopila proti Italiji. Jasno je, da predstavlja to mnenje želje Egiptčanov kakor pa resnični položaj. V Egiptu so mnenja, da Anglija skoraj ni v stanju odzvati se na kakršnakoli Mussolinijeva izzivanja na Sredozemskem morju. Brez dvoma ja, bi bil Egipt v primeru vojne med Anglijo in Italijo najbolj prizadet.

Medtem pluje skozi Sueški prekop dan za dnem skoro nepretrgana vrsta italijanskih transportov ladij, natovorenih do skrajne meje z vojniki in vojnim materijalom. Točno število čolnov, ki jih je Mussolini že poslal v Eritrejo in Somalijo, čuva družba, ki upravlja Sueški prekop, v tajnosti, v dobro poučenih krogih pa trdijo, da je bilo poslanih vzhodno Afriko doselej nič manj kot 140.000 italijanskih vojakov vse vrste orožja. Na posebno željo italijanske vlade čuva družba tajnost tudi o številu onih, ki so bili zaradi raznih bolezni poslani iz italijanskih kolonij nazaj v domovino, še preden se je pričela vojna z Abesinijo, v poučenih krogih cenijo to število bolnikov na 10.000 do 12.000. Na italijanski strani je bila v zadnjem času onemogočena vsaka prilika, da bi se prišlo v stik s italijanskimi vojniki ali oficirji, ker ne smejo v Port Saidu izvrševati nobenih nakupov več na kopnem.

Italijanska propaganda v Egiptu

Rim, 9. septembra. AA. »Giornale d'Italia« zavrača londonske vesti o protiangelski propagandi v Egiptu in se sklicuje na Mussolinijev izjav v Bolzanu, kjer je predsednik vlade poudaril, da se Italijani nikakor ne dotikajo interesov angleškega imperija. List ugotavlja nadalje, da Anglija v nasprotju s tem italijanskim stališčem oborožuje pleme Senusijev. Obenem obžaluje, ker niso angleške oblasti dale jamstva, da bodo zapleto egiptsko mejo in tako preprečile, da ne bi Senusiji odšli Abesiniji na pomoč.

Stališče Egipta

London, 9. septembra. AA. Iz Kaira poročajo, da je imel vodja nacionalistične stranke (wafdistov) v Aleksandriji govor, v katerem je dejal, da bosta v sedanjih zapletljavih Egipt in Velika Britanija aktivno sodelovali le tedaj, če bo to zahteval egiptski narod. Govornik je dodal, da je velika razlika med sedanjim mednarodnim položajem Egipta in l. 1914.

Izjave grofa Ciana

Asmara, 9. septembra. AA. Grof Ciano, Mussolinijev zet in italijanski minister za propagando, ki je odšel skupaj z dvema sinovoma predsednika italijanske vlade v vojaško službo v vzhodni Afriki in je skupaj z njima te dni izvršil več izvidniških poletov, se je vrnil v Asmaro v Eritreji ter je v soboto imel po radiu govor v angleščini. Med drugim je dejal:

Italijanski narod je pripravljen upreti se z vsemi silami vsakomur, kdor bi hotel ustaviti Italijo na sedanji zgodovinski poti Italija je več desetletij skušala doseči mirno sožitje z Abesinijo, toda vsi poizkusi so se izjalovili, ker so nam Abesinci sovražni in se nečesto držati pogodb proti Italiji. Prav tako mora Italija obžalovati sovražno stališče in prekršitev besede pri abesinskih vladarjih. Tisti, ki nosijo odgovornost za najhujše sklepe sedanje- ga časa, toli pomembnega za zgodovino sveta, ne smejo pozabiti, da ima 13 milijonov Italijanov eno samo in edino željo, zagotoviti v imenu Mussolinija za vsako ceno in proti vsakomur bodočnost in moč Italije. Odločnost Italije, da odstrani abesinsko nevarnost z meja svojih kolonij, se ne da preklcati.

Abesinski obrambni ukrepi

Addis Abeba, 9. sept. AA. Približno polovico kontingentov, ki jih je Abesinija mogla mobilizirati in ki so sestavljeni iz orožencev, nomadov, redne vojske in prostovoljcev, opremljenih s puškami in bombami, je že prispelo v kraje, ki so jih določili njihovi poveljniki. Oddelki pehote in konjenice ter jezdecev na kamelah so že na določenih jim strateških krajih. Ostala vojska, ki se ima še mobilizirati, je že prešla svoj razpored za primer mobilizacije. Abesinske oblasti poudarjajo v zvezi s tem da bo Abesinija izdala odlok za mobilizacijo samo tedaj, ako bi jo kaka država napadla.

Te dni je prispel v Addis Abebo poglavar pokrajine Burag, da bo s svojimi pomočniki poglavarji in voditelji plemen ter 25.000 možmi in mnogo konj na razpolago cesarju.

Angleški kompromisni predlog

London, 9. septembra. s. Listi poročajo, da je ministrski Predsednik Baldwin pooblastil zunanjega mini-

stra Hoareja, naj pove Edenu, da vsi člani kabineta brezpogojno odobravajo stališče, ki ga je zavzel v Zenevi. Računati se torej mora, da bo zunanji minister Hoare vodil v Zenevi isto politiko kakor Eden. O njegovem kompromisnem načrtu za poravnavo italijansko-abesinskega spora poroča »Daily Telegraph«, da se naslanja tesno na določbe angleškega mandata nad Irakom. Poleg tega se proučujejo tudi odnosi med Francijo in Marokom, v kolikor bi bili primerni kot zgled za italijansko-abesinske odnose. Ako bi Italija pristala na te predloge, bi dobila veliko kolonialno posojilo, vendar pa je treba računati z odporom Abesinije proti zasedbi po mednarodnih policijskih četah. Glede na malenkostno upanje tega kompromisnega načrta računajo po poročilu »Daily Telegrapha« v krogih italijanske delegacije same v Zenevi še vedno s skorajšnjim izstopom Italije iz Društva narodov. Na drugi strani pa se izreka vedno več držav za Društvo narodov, kar bo prišlo do izraza tudi na razpravi, ki se bo pričela danes. Ta večina pričakuje od Anglije, da bo stopala v prvih vrstah in da bo predvsem izvedla primerne ukrepe na Sredozemskem morju.

Italija odklanja nove predloge

Rim, 9. septembra. AA. Današnji italijanski listi pišejo z veliko ravnodušnostjo o zasedanju odbora petih za likvidacijo italijansko-abesinskega spora. Listi ugotavljajo, da novi predlogi, ki jih edaj s tolikšno trdovratnostjo forsirajo, nikakor ne morejo tvoriti temelja za sporazum. Vse kaže, da so vsi ti novi predlogi že v naprej obsojeni v neuspeh, prav tako kakor je bilo s predlogi konec meseca julija v Parizu.

Tednik »Voce d'Italia« obseja postopek odbora petih, ki noče podrobno proučiti italijansko-abesinske spomenice in ki bi, kakor vse kaže, hotel končati svoje delo in izdati končni sklep. List pravi, da ne bo odbor tako ničesar dosegel. Po sogodbi lista bi moral odbor, če hoče izdati končne in točne sklepe, iti po čisto drugih potih in ne tistih, ki jih sugerirajo skrivnostni prijatelji Abesinije. Italija bo odklonila vsak nov predlog o sodelovanju v Abesiniji, tudi tedaj, če se naj izvrši s pomočjo kake druge države. Italija zahteva poročila in varnost in zato odklanja vse konvencionalne diplomatske formule.

Program skupščine Društva narodov

Dr. Beneš kandidat za predsednika — Na dnevnem redu sta tudi volitev treh nestalnih članov sveta DN ter abesinski problem

Zeneva, 9. septembra. Danes bo otvorjeno jesensko zasedanje Društva narodov. Doselej je prijavljen prihod 5 ministrskih predsednikov, 24 zunanjih ministrov, 5 drugih članov vlad in množičnih osebnosti iz političnega, gospodarskega, diplomatskega in upravnega življenja članic Društva narodov. Prvo sejo bo otvoril predsednik sveta Društva narodov, nato pa bo sledila volitev predsednika skupščine, odobritev dnevnega reda, izvolitev podpredsednikov in konstituiranje petih odborov, ki se bodo bavili s pravnimi, tehničnimi, proračunskimi, socialnimi in političnimi zadevami.

Skupščina bo izvolila tudi tri nestalne člane sveta Društva narodov: namesta zastopnikov Mehike, ČSR in Poljske.

Poljska bo bržkone prosila za ponovno izvolitev. Obenem bo skupščina izvolila tudi novega člana stalnega mednarodnega razsodišča kot naslednika pokojnega japonskega delegata Adadžija. Nadalje bo proučila v zadnjem letu izvršene ukrepe na političnem, gospodarskem, finančnem, prometno-tehničnem in higienskem področju, kakor tudi proti zlorabljanju mamil, posebno pozornost pa bo posvetila tudi socialnim zadevam in intelektualnemu sodelovanju.

Nadaljnja njena naloga bo določitev proračuna Društva narodov mednarodnega urada za delo ter stalnega mednarodnega

razsodišča za l. 1936. Razpravljala bo tudi o državljanstvu žensk, prepovedi dobov orožja in vojne materiala vojskujočim se državam, o izpremembi pakta Društva narodov, ki naj bi se spravi v sklad s pariškim paktom, nadalje o odnosih Društva narodov s Panameriško unijo, o poslovanju mednarodnega urada za delo, o Nansenovi pomoči beguncem itd. Na dnevnem redu bo tudi srečno rešeni spor med Paragvajem in Bolivijo.

Glavna pozornost bo posvečena italijansko-abesinskemu sporu. V krogih Društva narodov pričakujejo z zanesljivostjo, da bo za predsednika 16. skupščine Društva narodov izvoljen češkoslovanski zunanji minister dr. Edvard Beneš.

Novi smrtonosni žarki

London, 9. septembra. AA. Tednik »People« piše, da je neki angleški izumitelj ponudil britanski vladi svoj izum posebnih smrtonosnih žarkov. List pristavlja, da je ta angleški izumitelj najbrže samostojno prišel do tega rezultata, kakor je prišel neki znani italijanski izumitelj. V Italiji so seveda v največji tajnosti, pripominja list, že delali prve poskuse s tem izumom. »People« trdi da gre za nove strašne smrtonosne žarke, ki bi v sovražnih mestih razkrojili zrak in v kratkem času zadušili vsa živa bitja.

Bolgarija bo vstopila v Balkansko zvezo?

Značilna izjava bolgarskega poslanika v Ankari o možnosti vstopa Bolgarije v Balkansko zvezo

Sofija, 9. septembra. p. List »Zora« piše, da se ne more poslednjim slovensim izjavam turškega zunanjega ministra Ruždija Arasa in bolgarskega zunanjega ministra Kjuzevanova, ki sta poudarjala iskreno željo, da bi Bolgarija in Turčija živele v prijetnem prijateljstvu, ničesar dodati, ker je to želja vsakega bolgarskega naroda. Kar se tiče vstopa Bolgarije v Balkansko zvezo, je bolgarski poslanik v Ankari g. Pavlov izjavil, da so znani vzroki, zaradi katerih se Bolgarija doslej ni pridružila balkanskemu sporazumu. Kljub temu je

njegovo osebno mnenje, da se more najti način za vstop Bolgarije v Balkansko zvezo. Kako se ima to omogočiti, je odvisno od držav, ki so podpisale balkanski sporazum. Ta izjava bolgarskega poslanika v Ankari je izzvala globok vtis v sofijskih političnih krogih, ki smatrajo, da je bila inspirirana od vodilnih faktorjev v bolgarski zunanji politiki. Zato pripravljajo odhoda zunanjega ministra Kjuzevanova v Zenevo velik pomen, ker menijo da bo ob tej priliki prišlo do izmenjave mnenj o vstopu Bolgarije v Balkansko zvezo.

Kongres Jadranske straže zaključen

Za predsednika JS je bil izvoljen dr. Tartaglia — Prihodnji kongres bo v Zagrebu

Ljubljana, 9. septembra. Kongres Jadranske straže je bil več, raj zaključen z manifestacijsko glavno skupščino, ki se je dopoldne vršila v dvorani palače banke uprave in z zborovanjem mornarjev ob 17. v dvorani OUZD. Na zborovanju je bilo 111 pooblaščenih delegatov in zastopnikov oblastnih in krajevnih odborov, prisostvovali so mu pa tudi ban dr. Puc, divizionar general Nedeljković, župan dr. Ravnhar, rektor juž. dr. Samac in številni zastopniki raznih naših nacionalnih, kulturnih in drugih organizacij. Zborovalce je iskreno pozdravil podpredsednik dr. Stipanović, se s pieteto spominjal pokojnega kralja in naglašal, da bo JS tudi mlademu kralju, ki je njen pokrovitelj, vedno zvesta. V nadaljnjem govoru je poudarjal, da bo JS v bodoče podpirala vse težnje za zvezo Slovenije z morjem. Ob splošnem navdušenju je bil podban dr. Pirkmajer izvoljen za podpredsednika skupščine.

Nato je spregovoril ban dr. Puc, čestitaje JS k njenemu krasnemu napredku. Po njegovih lepih besedah je pa skupščina z navdušenjem sprejela ugodnostno brzojavko, kralju Petru II. Pozdravne brzojavke so bile poslane armijskemu generalu Petru Zavorčiču, komandantu vojne mornarice admiralu Polju, predsedniku vlade in prometnemu ministru.

K besedi se je oglasil župan dr. Ravnhar, izražajoč svojo radost, da si je JS izbrala Ljubljano za svoj IV. kongres, nato pa je naglašal važnost zveze Slovenije z morjem in potrebo čim prejšnje zgraditve železnice kakor tudi moderne avtomobilske ceste. Za lepe pozdrave se je zahvalil podpredsednik Stipanović in ob tej priliki poklonil Ljubljani veliko sliko Splita, delo umetnika Mirkovića, ki razstavlja tudi na velesejmu. Skupščina je pozdravil praški delegat g. Malkus, z velikim odobravanjem je bila pa sprejeta obširna resolucija, ki vsebuje cilje in naloge JS v bodoče, širjenje propagande za naše morje v naši državi in zven nje.

podpiranje akcije za zvezo Slovenije s morjem, organiziranje poimladkov po vsej državi itd. Posebno z navdušenjem je bil bil sprejet sklep, da se osnovna načela ostala neizpremenjena, da ni to plemenita, niti verska niti stanovska ali strankarska organizacija. JS protestira tudi proti vsem, ki s svojimi osnovami in delom rušijo, delajo ali slabijo narodno edinstvo in državno enoto ter izreka svojo odločno voljo, da vstaja proti vsem in vsakomur trdno stoječ na braniku idealov, ki so vodili jugoslovanski narod v njegovi trpljenji polni zgodovini, ki pa so slednjič uveljavljeni kakor veliki vzgled nepozabnega kralja Mručenika Aleksandra I.

Pri volitvah je bil za predsednika javno, len dr. Tartaglia, iz dravske banovine pa v odbor podban dr. Pirkmajer, svetnik dr. Jaglič, mariborski župan dr. Lipold, v nadzorstvo pa docent dr. Vladimir Murko. Sklenjeno je bilo, da bo prihodnji kongres v Zagrebu.

Ob 17. je bilo v dvorani OUZD zborovanje mornarjev, ki za je vodil predsednik mornarske sekcije dr. Hlavaty. Na zborovanju je referiral dr. Miroslav Sovdat o stanju našega pomorstva, kapetan Ru, doif Ormle o jadranskih potih po tujih morjih, tajnik Kluba kapetanov trgovske mornarice kapetan Marko Kurtinji s Šušaka pa o socialni zaščiti naših pomorščakov.

Ob 20. se je večina funkcionarjev JS iz južnih krajev, podmladak mladih članstva odpeljala s beograjskim brzojavkom. Na kolodvoru so se zbrali predstavniki oblasti s banom dr. Pucem na čelu, s seboj dravske divizije jim je zagrevala slovo. Mornarska sekcija je pa imela dr. zbirni večer v Zvezdi.

V našem sobotnem poročilu o dnevnem večeru JS v dvorani Kazine je pomotoma izostalo, da je na večeru operni pevci g. Darjan čustveno zapeli tri narodne pesmi in da je šel za svoja kavaliranja priden aplavz.

Spominska plošča Miri Zupancičevi

Kamnik, 9. septembra. V soboto popoldne je kromlja iz Ljubljane na družbo planincev v Kamniku planine, da se oddolji spomina tragično premirne uradno »Jutro« uprave gaj. Miri Zupancičev, ki se je smrtno ponesrečila na

Vido. Idu pod Milnarskim sedlom. Družbi sta se priključila tudi sivolasi 63-letni Mirin oče in njena mati, ki je tudi že v letih, a se ni mogla odreči želji, da vidi usodni kraj, kjer je Mira izgubila svoje mlado življenje. Večera jutraj je pa krenila na Češko kočjo pod Grinčevcem še

druga družba planincev in prijateljev pokojne Mire, ki je poneša visoko v planinsko spominsko ploščo.

Ob 12. so se skrajni planinci in prijatelji pokojne Mire ob poti bliž Čestke koče, kjer so vsajeno lepo modro marmornato ploščo z napisom:

Miri Zupancič — 28. 6. 1895.
Ob vnanji plošči so napravili iz planinskih cvetk in mahov napis: »Vidov dan 1935.« Nato je spregovorila Mirina prijateljica gaj. Mira Krstičeva, spominjajoč se lepih in srečnih ur, ki jih je preživela s ljubljeno prijateljico, verno tovarišico in strogim nadzorom. Duhovnik g. Vinho Zor iz Ljubljane je blagoslovil ploščo, nato pa je spregovoril v imenu SPD in Aljaževske kluba. Njegov gniljivi govor je vsem segel globoko v srce in navdušim so se v spominu na pokojno Miro orosila očesa. V imenu planinskih tovarišev se je poslovil g. Edo Longica. Zbrani turisti so priglali ob plošči svečke in se nato močno in očihovali sva vrstili v dolino.

Borzna poročila.

Inozemske borze
Cuth. Beograd 7, Paris 20.375, London 15.1725, Newyork 307.625, Bruselj 51.6900, Milan 25.0750, Madrid 42, Amsterdam 207.5750, Berlin 125.70, Dussel 57.30, Prag 12.6150, Varšava 57.9900, Bukarešta 2.80.

**Zakaj še niste član
„Vodnikovih družbe“?**

Senzacije, ki so razgibale Ljubljano

V soboto in včeraj je bila Ljubljana razgibana, kakor že dolgo ne

Ljubljana, 9. septembra. Ljubljana mora dobiti od časa do časa pošteno injekcijo, sicer bi se življenje v njej povsem ustavilo. Nihče izmed množice, ki nas je le dni obiskala, si ne more misliti, kako počasi se pretaka našim meščanom kri po žilah. Zdaj so pa Ljubljanci znepokojeni, življenjski in celo vročinski. Senzacija je toliko, da je celo preveč dobrega. Ljudje nimajo niti več časa spati, ker je vendar glavni sestavni del njihovega življenja. Senzacije in atrakcije pa niso razgibale le meščanov, temveč tudi deželane. Privabile so v Ljubljano ljudi iz mnogih krajev, ne le iz Slovenije, kakor bi morda kdo mislil. Če bi se seže ne gubili Ljubljana, bi bilo v Ljubljani zdaj vseeno živahno, gostje imajo le del celotne večine na naših ulicah.

KRITIKA IN NAVDUŠENJE PRI OJGNETU

Takšnih atrakcij ni v Ljubljani vsake večere. Vsi smo nestrpno pričakovali ognjemet in nam ni bilo všeč, da je bil preložen. Nekateri sploh niso verjeli, da bo v Ljubljani res takšna senzacija, posebno so se dvomili, ko je bil preložen. Zato so pa tudi takoj navali na sokolsko telovadnico v Tivoliju, ko so se v soboto zvečer odprla vrata. Takšnega navala menda še ni bilo na nobeno prireditve v Ljubljani. Ob 20. je bilo telovadnice že zasedeno. Ljudje so sedeli na klopih nestrpno kakor na žerjavici. Ni čuda, da so tu in tam zahreščali klopi pod vso upoštevanje vredno težo dam. Reditelji so dopovedali ljudem, da bodo morali nekako potpeti, ker je na Taboru še koncert in bi tudi ono občinstvo rado prisostvovalo ognjemetu, saj so mnogi že kupili vstopnice. Toda ljudje, zlasti vrli meščani, so prišli k ognjemetu z velikim nestrupenjem ter so menda mislili, da jih vlečejo za nos. In na večerjem se jim je mudilo. Začeli so žvižgati, kakor da žvižga jo šrapneli. — Denar nazaj! so celo klicali nekateri. Tolažila jih je pa kotliček toliko vojaška godba. Strahovito so zabavljali in človek bi mislil, da jih ne bo mogel nihče spraviti v dobro voljo.

Toda, čim se je razpočila zračna gramata, so ljudje izgubili dar govora. Več tisoč gledalcev je bilo taklo tih, kakor da so okameneli. Vendar samo nekaj časa. Ko so završale barvne rakete in zvonjavili drobni prskati s sirenicami, se je čenjene mu občinstvo izvil iz prs mogoben ah, da je vprav zavrisalo po vsem telovadšču. Ljudje niso več utegnili zapreti ust. Ni bilo več razlike med otroci in odraslimi. Pokalo, grmeljo, prasketalo, vršalo, blestelo, žarelo je kakor na sodni dan. Vsi pa so se celi me teoriji izpod neba, deževalo so zvezde, porke so smitralje raket, da ljudje niso imeli niti časa za kritiko. Izredno so se navdušili ob sliki jadralca na morju. Godba je igrala »Dugi morje...« Sicer pa kaj bi vam pravili — vse je prenapeto minilo in razvedro občinstvo je naskočilo seveda večernemu vohod. Skoraj bi podrla vrata.

VELESEJMSKO GLEDALIŠČE

Variete, toda našim ljudem bi bilo treba še dopovedati, kaj je prav za prav to, kaj je v Ljubljani dostojno, ne nismo imeli takšnih atrakcij, zlasti ne večernega varieteja. Zato so v začetku hodili ljudje na varietejske predstave z nezaupanjem kakor so prišli na ognjemet. Pogosto pa tudi pozabljajo na jadralni razstavi na vse na svetlu ter zamude največjo senzacijo na večerjem. Velesejmsko gledališče ni črklus, ne modna revija, ne gledališče in ne kino, pač pa vse skupaj. Vidimo krasno baletno točko kakor v gledališču, občudujemo projekcijo slik kakor v kinu, s pridrženo sapo skladno produkcijo lepe pesenke na žici, presenečeni smo nad vrlokomnimi produkcijami artilerov in čarovnijami Vilka, ki je tudi trebušni govornik (toda ne takšen, kakršni so gospodje na volilnih shodih) in posnemale živalskih glasov — vsega pa vam itak ne moremo povedati. Konferencier Jelačin je tudi umetnik za vse. Verze

mora kovati in kovati v zvezde naše solidne trdnice s njihovim blagom vred, jezik mora rabiti, da spravi k'le meščane v dobro voljo, saj prihajajo v variete s strašno dolgimi obrazi. Zasipava jih s svetjem, bomboni, sekinic, sploh z vsem, s čimer si napolni žape, najbolj pa seveda z dvotipi. Končno obiskovalci sprevidijo, da so bili v resnici potegnjeni, kajli predstave so tako lepe, na umetnosti višini, večina je pa pričakovala le kakšno žagnjanjsko atrakcijo.

Hvaliti nečemo, kakor ni hoteli oni, ki je bil nevoščljiv, da bi še kdo drugi videl kaj tako imenitnega. Pozabiti ne smemo, da naš konferencier tudi poje, univerzalni umetnik je pač, zdaj se pa še trudi v posebnosti, kako bi znižal ton in zvišal gažo. O fantaziji na predstavi se govori Evropa, Azija, Afrika, pa bi Ljubljana ne! Pri vsej stvari je marsikomu najbolj všeč, da se iz školjke na morskem dnu »izleže« »biser«, ki tako sijajno pleše. Morje valovi na odru, v njem pa plavajo takšne sribice, da bi se nekateri radi takoj prelevili v Pozejdono.

Velesejmsko gledališče moramo pristaviti med atrakcije velikega kalibra, ki je mnogo pripomogla, da so se Ljubljanci tako razgibali. Škoda, da nimamo vedno takšnih vzpodbud. Sicer se pa moramo le dni razgibati za vse leto, ko bo zopet dovolj časa za dremanje.

TRETI DAN VELESEJMA

Zdaj lahko povemo: Ljudje so bili rezervirani. Se nikdar niso bili razočarani, ven-

Smrtna nesreča pri pokopališču

Posestniku Velkavrh iz Tomačevega se je splašil konj Dekla Marija Puciharjeva se je ubila

Ljubljana, 9. septembra.

Ves svetokriški okraj je danes pod vtišom strašne nesreče, ki se je pripetila v zgodnjih jutranjih urah in ki je zahtevala življenje 38-letne dekle Marije Puciharjeve.

Ker se je včeraj zvedelo in se je tudi za danes obetalo lepo vreme, se je odločil posestnik Matja Velkavrh iz Tomačevega 19. da bodo v Mestnem logu kosili. Malo pred četrto je zapregel konja v vozi, na katerega sta sedla poleg njega tudi hlapec Jože Jakše in Marija Puciharjeva. Gospodar je sedel na desni, hlapec na levi, a Puciharjeva v sredini. Gosta megla je ležala nad Ljubljano, ko so zavili iz Tomačevega proti mestu. Ko so prišli do pokopališča pri Sv. Križu, se je začel konj plašiti. Velkavrh je vedel, da je konj zelo plašljiv, poznal je njegove muhe in zato je še bolj nategnil vajeti, obenem je pa zaklical hlapcu, naj skoči z voza. Jakše je res srečno odskočil, dočim je gospodar skušal ukrotiti splašenega konja. To se mu pa ni posrečilo. Med divjim dirkom je Puciharjeva v loku odletela z voza — nihče ne ve, ali je sama skočila, ali jo je vrglo — in priletela je naravnost na glavo s tako silo, da je je počila lobanja in zlomila se ji je tudi hrbtenica.

Konj je divjal z vozom naprej in saredi divje vožnje se je na vozu najprej odtrgal spodnje levo, in nato še zadnje desno kolo, da sta osti drseli po tleh. Na koncu obzida je konj skočil na levo, proti pokopališču, voz se je prevrnil, konj se je pa odtrgal. Velkavrh je še vedno čvrsto držal vajeti v rokah in jih ni izpustil tudi potem, ko je konj še sam naprej dirjal. Splašeni konj ga je vlekli še nekaj metrov po tleh, nato pa se je ustavil. K sreči Velkavrh razen prask po hrbtu ni dobil hujših poškodb.

Ko sta Velkavrh in Jakše pohitela nazaj na kraj nesreče, sta našla Puciharjevo tik pred šimenčovo hišo še umirajočo. Nesrečnica je imela sicer še toliko moči, da

der nam niso hoteli verjeti. Ta ali oni je celo dejal: Da bi se vsaj nekoliko manj tlagali! Zdaj pa tudi lahko povemo, da je jadralna razstava dosegla velik uspeh še prve dni in da so ljudje zelo zadovoljni s vsem večerjem. Vsi celo pravijo, da je vsega preveč za ogled. Všeč jim pa ni, da je povsod takšna gneča ter da se mora človek povsod truditi, da pride na vrsto. Vse tri dni je bil dober obisk, na kraljev rojstni dan je bil celo rekord, večer pa tudi zelo dober. Ako bi mnogo meščanov ne odšlo iz mesta, bi ljudje najbrž razinili paviljone. Ljudje se čudijo, da je letos tudi lepo vreme, saj je bil ob prejšnjih prireditvah dež še nekaj obilnega.

Kaj najbolj všeč? Povsod je toliko ljudi, da skoraj ni mogoče ugotoviti, kaj jih najbolj zanima. Vendar je najhujša borba za voh na ribarsko razstavo, kakor smo pričakovali. Seveda da ni nihče mislil, da bo naval tako velik. Zanimanje za rečne ribe je prav tako veliko. Nekateri stvari izredno privlačujejo, čeprav ni nihče pričakoval. Tako je vedno silen naval na kabinu s dvema posteljama. Tisti, ki ne pridejo na vrsto, pa občudujejo notranjost kabine skozi okno. Včasih je bil najhujši naval v paviljonu H pri trapietovskih kopljah. Letos trapiete dobro nadomestujejo Dakinovi, ki toliko vinček z otoka Visa. Prošek je baže tako imeniten, da te prevzame že ob pogledu nanj. Zato tudi nekateri posnivalci dobrih kapljic odhajajo tako težko in se jim zdi, da so v resnici na morju, ne le na jadralni razstavi. Vodiča ni treba več pisati, kje toliko sloviti prošek.

Kaj bi torej še naj rekli? Vsi smo zadovoljni. Kdor pa ni, nevdvomo še ni bil na večerjem. Toda takšnih belih vran ni treba niti jemati v poštev. Vendar bi bilo morda priporočljivo razpisati nagrado za redkega Ljubljancina, ki še ni bil na večerjem. Predolgo pa itak ne bo odlašal...

se je dvignila na kolena, videti je bilo pa takoj, da so njene ure šteje, saj je imela glavo stotraj preklano in vse nosokrog je bilo obzrgano s krvjo. Od šimenčevih se telefonirali na reševalno postajo, in še čez nekaj minut je prihitel reševalni avtomobil, ki pa Puciharjevo ni vzel s seboj, kajti nesrečna služkinja je bila že izdihnila.

O tragičnem dogodku je bila že zarana obveščena policijskega upravnika in na kraj nesreče sta pohitela policijski zdravnik dr. Lapajne ter dežurni uradnik g. Danilo. Po ugotovitvi dejanskega stanja je posestnik Velkavrh našel mrtvo Puciharjevo na drug vozi in jo prepeljal na svoj dom v Tomačevu.

Pokopala Marija je bila zelo pridna, pri Velkavrhovih je služila še sedem let in pri hiši so jo imeli zelo radi. Vozom je tudi skrbela za svojega sinčka, ki je bil včeraj obiskal svojo mamico v spremstvu babice, matere Puciharjeve, ki je prišla s Dolenskega k hčerki na obisk in je hotela preživeti nekaj dni pri njej. Žalost uboge matere, ki je našla danes svojo hčerko mrtvo, je nepopisna, a tudi Velkavrhovi žalujejo za svojo pridno dekle.

Spominski križ Marijanu Benediku

Ljubljana, 9. septembra.

K blagoslovitvi spominskega križa Marijana Benedika, ki se je včeraj včeraj tečen pod Jalovcem, so prihiteli pokopnikovi oče, sestra Vera, brat Stanilo ter mnogo njegovih tovarišev iz Stratišča, Kranja in Ljubljane. Ob 10.30 je opravil službo božjo katehet g. Žužek iz Kranja. Med mašo se je s svetopisemskimi besedami spominjal pokojnega Marijana, ki je iz ljubljani do narave žrtvoval svoje mlado življenje. Po službi božji je odšlo nad 40 turistov do Jalovčevega osebnika,

na namenovost v objem, v tisti objem, ki je bil izraz vse silne njegove notranje nebeznosti, pa na zunaj vendar neodena in sramežljivo zadržan. Sida je dobro čutila, da se ne more sprostiti, kakor bi se na njegovem mestu drugi in mu manjka vidnih in čutnih izraževalnih sredstev za notranja razpoloženja.

»Bo vedno tako?« se je vprašala še v objemu njegovih rok. »Ko bi bil možki, ko bi me objel in prišel k sebi z ognjem vroče strasti, saj bi me morda vendarle ogrel, prevzel in osvojil, tako pa...«

»Moja lepa nevestica,« je spregovoril, »kako si potovala? Pričakoval sem te že zelo nestrpno. Hvala Bogu, da si končno tu in boš kmalu zares čisto moja.«

»Se veselíš?« ga je vprašala, samo da bi nekaj rekla.

»Vprašuješ? To je vendar moje največje hrepenenje. Ko bi te sedaj izgubil, bi izgubilo tudi moje življenje še zadnje podlago in ceno. In ti?«

»Težko se uživljam v zavest, da je že blizu konec moji deklishe dobe. Tako mlada sem še, saj stopam komaj v devetnajsto leto.«

»Morda se ti zdi, da sem prestar za tvojo mladost? Petnajst let sem starejši, to je res, ali...«

»Nikakor. Nikoli se ne bi poročila z mlajšim. Celó premlad si še.«

»Saj se bom postaral.«

Od nekod se je pojavil Josip Silan.

PRI ZAPRTJU IN MOTNJAH V PREBAVI

visti jutraj na prazen želodec čašo

prebave **Franz Josefove** gledališča

Registrirano od ministrstva za soc. politiko in nar. zdravje S. br. 15.486 od 25. V. 1936.

kjer je vzdih križ pokojnika z njegovim imenom in datumom nesreče. Tudi tu se je ob blagoslovitvi s lepimi besedami spominjal pokojnika katehet g. Žužek.

V imenu straziškega Škola je izpregovoril učitelj g. Tone Vidik, poudarjajoč, kako težko izguba pomeni tragična smrt Marijana Benedika, saj je lani izgubil družstvo tri najboljša brate. V lepih besedah se je spominjal pokojnika in njegove planinskega udejstvovanja g. Janez Bučar iz Ljubljane, a pokojnikov tovariš na njegovi usodni turi učitelj željezo Kristnar je orisal duševno borbo svojega pokojnega prijatelja. Ganiljivo planinsko slavo so zaključili straziški fantje z žalostinkami, ki so tako turobno in veličastno odmevale od sten Travnika in Jalovca, da se je orosilo marsikatero oko.

Zvočni kino Ideal

Samo še danes ob 4, 7, in 9/4 uri

»Im ljubezni«

„V r a t a s a n j“

topnina: Din 4.50, 6.50 in 10.—

Sofoklejev „Kralj Edip“

Ljubljana, 9. septembra

Največja, najskrajša antična drama, Sofoklejeva tragedija neizbežne usode »Kralj Edip« je bila v našem dramskem gledališču že večkrat vprizorjena. Prvič pa smo jo gledali v nedeljo zvečer v našem letnem gledališču v Tivoliju in tudi prvič v novem Fr. Albrechtovem prevodu po Hergonu pl. Hofmannsthalu glede ljudskih prizorov efektivni prireditvi. Nova je bila razdelitev vlog, nova oprema in nova insceniraja.

Arhitekt inž. Franz je postavil tebanosko kraljevo palačo v strogem, preprostem, a močno učinkovitem dorskem slogu nad dvjujčimi se stopnicami, zgrajenimi za sedeže gledalcev, gledalcem pa je odkazal prostor na običajnem igrišču. S tako obrnjenim gledališčem je dosegel lepo in hkratu praktično novost, ki bi jo pač kazalo ohraniti za zmerom za dramske predstave.

Palača je imela tako razsežno in položno stopnišče z mogočnim stebrovjem na obeh straneh ter je med dvorjem z visokimi vejami v razsvetljavi reflektorjev izževal krasen višek. Zrtvenik na desni pred palačo vrh stopnje je služil hkratu kot šepetalecva gojba.

Na tem vrlo srečnem in slikovitem prizorišču nam je režiser prof. O. Šest privedil v vsakem pogledu zelo lepo, močno učinkovito predstavo brez premora, tako da se je dejanje odigralo vzdrženo napeto v prilični podgriži uri. Za vse igrance je bil napor velik, naravnost občudovanja vredna po naporu nosilca, glavne, naslovne vloge gospoda Ivana Levčarja, ki je skoraj neprestano na podru in čegar kreacija je zahtevala skoraj trajno čvrstost in obenem glasovno napetost. Duševno in telesno je Levčar zmogel silni napor odlično, ustvaril Edipa s popolno človečnostjo in porazno tragiko, govorec stih je jasno in zvonilo, prenesel vse izpremembe občutja in misli z lepo naravnostjo ter bil v navali obupa in skrbi, pa končnega zloma pretresljiv in močan.

Kraljico Jokasto je vtelesila ga. Marija Vera zunanje in notranje odlično in z vso toplino. Kralj je bil njen brat Krevu. Strbinšek vsevedež Tejezaj, Sanein pastir, Lapač pa sel iz Korinta, vseskozi dovršene kreacije. Med starci se je odlikoval g. Živo, jasno govorec Gregorin, med strežničami pa Severjeva in Boljarjeva.

»Pozdravljen, Sida! Pozdravljen, Ervin!«

Sida je stopila k očetu in ga poljubila. »Končno,« je dejal. »Vedno sem si želela da bi se ta stvar čimprej končala. Čemu bi zavlačevali. Dolga zaroka ni dosti prida. Treba se bo vreči v redno delo, otroka. Posli naraščajo, tovarna obratuje s polno paro in Silanovina potrebuje gospodinje, ki bo prišla za vse vajeti.«

Potem so se pričele priprave za poroko. banalne, kakor skoraj vedno. Sida je sodelovala mehanično, brez veselja in zanimanja, pa tudi brez grenkobe. Zdelo se ji je, ko da vse to ne velja njej, njeni lastni poroki, marveč nekomu čisto tujemu, čigar usoda nje prav nič ne tiče. Saj vse to ni res. Kako neki? Neumna domišljija...

Na večer pred poroko, ko je bilo že vse delo dovršeno in se je trudna od zmude umaknila v svojo deklishe sobo, se je nenadoma porušila vse tisto topo ravnotežje zadnjih dni. Danice, ki jo je povabila, še ni bilo. Tako je ostala sama, čisto sama. Pa ji je bilo tako celo morda ljubše. Bila je brez motečega okolja, ki neprenehoma spravlja, svetuje, hrabri, tolaži in laže, da bi izmalilo resnico, kakor da bi se dalo iz črnega napraviti belo, iz temnega svetlo. Vrgla se je na divan, kakor tolikokrat po materini smrti, in izjokala vse tisto, kar se je nabralo kakor težko breme v nični duši.

Tudi ljudstvo Tebanov je polno ustrežalo in docela zadovoljevalo tudi s kostimi in maskami. Skratka, predstava je bila prav lepa in je ustvarila najboljši vtis.

Zdel, da se je naše letno gledališče uveljavilo šele v jeseni, ko je v večernem času v Tivoliju že občuten, jedva znošen hlad. No, kaj bi tažili? Vzile povrsnikom nas je pošleno nebo. V gledališču bo pač užitek večji, lažji, toplejši. Trikrat žal pa: gledalcev in gledalk je bilo prav prav malo.

Beležnica

Koleodar.

Dance: Ponedeljek, 9. septembra katekizant Sv. Peter Kl. Vsemir.

Današnje prireditve
Kino Matica: Maček v zaključku.
Kino Ideal: »Vrata sanj«.

Dežurne lekarne
Mr. Sušnik, Marijin trg 5, Kurat, Gosposvetska cesta 10., Bohinec ded. Cesta 29. oktobra 31.

Naše gledališče

Drama

Začetek ob 20 uri

Ponedeljek 9. septembra. Zaprtje.
Torek 10. septembra. Siromakovo jagnje. Izven. Znižane dramske cene od 20 Din navzdol.
Sreda 11. septembra. Zaprtje.

»Siromakovo jagnje« se ponovi v torek 10. t. m. ob 20 uri v ljubljanski dram. Dejo, ki predstavlja odlomek iz življenja velikega Napoleona, je bilo v minuli sezoni izvajano z izredno velikim uspehom. Veljajo znižane dramske cene od 20 Din navzdol.

Opozarjamo, da se ponovi klasična drama »Kralj Edip«, ki je bila v nedeljo zvečer z velikim umetniškim uspehom izvajana na letnem gledališču v Tivoliju. V petek 13. t. m. zvečer ob 1/4 na 7. uro prav tako na letnem gledališču v Tivoliju.

Opera

Začetek ob 20 uri

Ponedeljek 9. septembra. Zaprtje.
Torek 10. septembra. Zaprtje.
Sreda 11. septembra. Trubadur. Prvi nastop dramatičnega sopranja Ojdelkop. Gostinja dr. Adrian in Marjan Rus. Izven. Znižane cene.
Četrtek 12. septembra. Štirje grobnari. Izven. Znižane cene.
Petek 13. septembra. Zaprtje.

Verdi: Trubadur. Novi člani naše opere dramatičnega pevka Olga Ojdelkopova nastopi prvič v letošnji sezoni v sredo 11. t. m. v vlogi Leonore v Verdijevem »Trubadurju«. Dalje opozarjamo na oba gosta, ki pojeta ta večer in sicer tenorist dr. Adrian in basist Marjan Rus. Opera dirigira dr. Švara. Veljajo znižane operne cene.

Dober lov policije

Ljubljana, 9. septembra.

Velesejem in kongres Jadranske straže sta privabila v Ljubljano mnogo nezadržanih gostov, zlasti žeparjev in tatov, ki izkoristajo gnečo po paviljonih in tudi večji naval po trgovinah. Že prve dni velesejma je bilo okradenih mnogo ljudi in tudi včeraj je prišlo na policijo več okradenih žrtv. Zadnje dni se je pa policiji posrečilo, prireditvi nekaterim žeparjem peroti; med njimi so bili tipi, ki so jih iskala policije v Zagrebu, na Sušaku, v Sarajevu in drugod.

V petek dopoldne je stala na Marijinem trgu dijakina Viktorija Čadeževa in z zanimanjem gledala poster spreved Jadranske straže. Bila je tako zamenjana v spreved, da ni čutila, ko ji je nekdo segel v žep in ji izmaknil denarnico s 112 Din ter srebrnim tolarjem Marije Terezije. Toda spretnega žeparja je videl književnik Daniel Vahen, ga trdno zgrabil in držal toliko časa, da je prišel bližnji stražnik. Na policiji so ugotovili, da imajo opravka s poklonim parjem Zdravkom Kostičem, brezposelnim natakterjem, rojenim v Beli Reki. Pri njem so našli štiri nove araje, štiri pisane nove žepne robove, več parov nogavic, 44 Din in dva legitimaciji. Te stvari je pokradel po trgovinah in naj se lastniki javijo.

Dva druga poklonca žeparja in tatova sta pa poskušala svojo srečo v trgovini Mohorič na Gosposvetski cesti. Eden je zamočil prodajalko, pomejal čevlje, prijzamo kramljal in se šelil, drugi je pa nepazeno kradel. Ko sta odšla, je prodajalka opazila, da sta ji izmaknila 2 para damskih čevljev v vrednosti 300 Din. Strelka je k stražniku in mu potolažila svojo nesrečo. Stražnik je naglo sedel na kolo in jo ubral za tatoma. Dohitel ju je v Puharjevi ulici, kjer sta v bližnji veži skrila čevlje, našel je tam tudi črno usnjeno altovico, v kateri je bilo 16 parov nogavic, pet srajc in še več manjših stvari.

Tatila, v katerih so spoznali 35-letnega Slavka Gjumbreka iz Bistre, okraj Stubica v savelki banovini ter 40-letnega brezposelnega trgovskega pomočnika Dragutina Jurčiča, poklonkega žeparja in Zagreba, sta priznala, da sta le stvari pokradla po trgovinah v Šiški.

Na starem trgu je pa stražnik pred dnevi aretiral 27-letnega brezposelnega šoferja Karla Markoviča, ki se že dve leti klati brez dela po svetu. Povedal je, da si je prišel v Ljubljano, ogledat, zdaj si bo ogledal njene zakore. — Prijel je bil tudi brezposelni trgovecki pomočnik Ivan Mešič, ki za zasedanje zagrebske policije.

MARIN SKALAN

ROMAN Sida Silanova

Gledala je preko hlapca Andreja v nevidno daljavo, kjer je stala njena duša toliko neznanih čarobnost, sedaj se je pa njen pogled skrajšal, uprl se je v tla, da ne bi videl vsakdanjosti. Soteska preko čeri črke besneče Jasnice, obkrožene od mogočnih, tja nekam v nebesne modrine se izgubljajočih smrek in jelk je izgubila čar romantike; postala je pesta in dotična. In vendar se je Sidi zdelo, da poganja hlapec Andrej vse prenapeto čita konja. Rada bi podaljšala tisto pot s postaje v neskončnost. Rada bi se vozila dolgo, dolgo, samo da nikoli ne bi dospela do Hrušnice, do cilja, do nezaželenega zaključka svobodne mladosti. Toda pot se je krčila naglo in nenkrat so konji zavili s ceste proti Silanovini. Sida se je spomnila Habakuka. Ozrla se je naokoli in skoraj zahreščala, da bi se nenkrat prikazal iz grmovja in ji zastavil pot, pa ga ni bilo.

»Kje neki je?« se je vprašala. Kdaj sem ga videla zadnjič?«

Pomislila je.

»Po sestankih z Danilom se je včasih zavaljal v goščave. In potem? Tisti dan, ko sem pobegnila izpred Danila na konju skozi zasneženi zimski dan. Tisti dan —

ali se mi ni nekdo krototal od nekod? Tako se krotoče on, Habakuk. Je bil, ali ni bil? Morda je bil tisti krotot le domišljija? — Ne, ni bila domišljija. Neki je moral tčati. Skrit v gmovju, v snegu, v tleh... Kakor zlohotna usoda, kakor Mefisto. Se ni Mefisto tako rešal Marijetici v cerkvenem predvorju? Zakaj se je krototal? Kdo je sploh Habakuk? Zla usoda? Personifikacija strašne neizbežnosti?«

Lzmad drevja se je dvignil mogočni dimnik tovarne, kakor opozorilo, da je konec poti iz deklishe mladosti do zakona. Nad drdrajočo kočjo so se pričele klanjati krone domačega drevja, ki je z nabrekliim popjem oznanjalo bližajočo se pomlad. Za njim so se belile v prijetnem solncu stavbe stare in nove Silanovine. Ali — Roganovine?

Na dvorišču je stal Ervin. Roke je imel vtaknjene v hlačne žepce in okoli njega se je smukala njegova velika doga. Ko je zagledal kočijo, je dvignil v pozdrav desnico in preko obraza mu je zletel rahel smehljaj skoraj sramežljivega veselja. Sida se je vzdramila.

»Treba je igrati,« si je dejala. »Kako malo veselja je v tej igri.«

Pomagal ji je z voza, da mu je sko-

DNEVNE VESTI

— Novi referent osnovnega šolstva v dravski banovini. Za referenta osnovne šole v dravski banovini v prosvetnem ministru je imenovan dosedanj učitelj v Vutirnu Fran Erjavec.

— Proslava kraljevega rojstnega dne v Pragi. Na kraljev rojstni dan je bila v pravoslavni katedrali v Pragi svečana služba božja, ki jo je opravil protijerej češkoslovaške pravoslavne cerkve Kauer, prisostvovali so ji pa člani našega poslaštva na čelu z legacijskim svetnikom Bajdem v zastopstvu odsotnega poslanika, zastopnika zunanjega ministra ministrski svetnik dr. Strer in strokovni svetnik dr. Berg, zastopnika ministrstva narodne obrambe šef prezidija general dr. R. Vobrtilik in general dr. Eisenberger, za francosko vojno misijo podpolkovnik Monet, za malo antano tiska V. Švihovský, zastopniki državnih in samoupravnih oblasti, mnogih orporucij, člani jugoslovenske kolonije ter mnogo občinstva. Ob zaključku službe božje, je spregovoril protijerej Kauer, ki je omenil tragično smrt kralja Aleksandra I. ter se v imenu pravoslavni češkoslovakov pridružil radosti jugoslovenskega naroda ob rojstnem dnevu mladega kralja. Z jugoslovensko in češkoslovaško himno je bila proslava rojstnega dneva našega kralja svečano zaključena.

— Kongres lekarniških sodrukovnikov. Včeraj je bil v Beogradu kongres lekarniških sodrukovnikov iz vse države. Iz poročil je razvidno, da vlada med lekarniškimi sodrukovniki in lekarnarji zelo napeto razmerje. Mnogi farmacevti so brez službe, mnogi pa morajo delati za minimalne plače. Lekarniški sodrukovniki se tudi pritožujejo zaradi novih lekarniških koncesij. Za predsednika je bil ponovno izvoljen Nikola Kapić iz Zagreba.

— Naši profesorji proslavljajo stoletnico hirskega pokreta. V Nisu se je pričel večer letosnjega kongresa jugoslovenskega profesorjskega društva. Obširno poročilo, ki ga je pripravil za kongres odbor, ugotavlja, da je pogosto menjavanje prosvetnih ministrov slabo vplivalo na delo profesorjskega društva. Veliko pozornost je posvetila uprava vprašanju pomanjkanja šolskih poslopj v Beogradu, Zagrebu, Ljubljani, Mariboru, Splitu, Sarajevu in Skoplju. Stavila je tozadevno spomenico in jo poslala na vsa merodajna mesta. Profesorstvo društvo je sklenilo proslaviti v novembur stoletnico hirskega pokreta. Organizacije proslave je bila poverjena zagrebški sekciji. Profesorji bodo na kongresu razpravljali med drugim o vseučiliških pedagoških institutih, ki naj bi se ustanovili na naših univerzah.

— Pristne korale vam nudijo na velesejnu sami izdelovalci, ki jih urusijo pred vami. Korja zadruge brusilcev koraj iz Zlarina pri Šibeniku je v paviljonu G, kjer je izredno mnogo zanimivosti, zato jo marsikdo prežre. Vsa čama bi ne smela prezreti krasnih koraj, če se gredo »skavali« potuhnjeno mimo. Da se »kavali« ne bodo v tako silnih skrbih, jim moramo povedati, da se dobe lepe ogrlice že po 20 Din. Kdor se pa hoče izkazati, seveda lahko izbere ogrlico za 400 Din. Izbra je

bi se lahko marsikdo mnogo naučil. Z malimi sredstvi velik učinek! Mala razstava budi toliko zanimanja kakor bi ga ne marsikatera druga velika.

— Nemci in inozemski novinarji v Crikvenici. V septembrski pripi v Crikvenico večja skupina članov »Arbeitsfronte« iz Nemčije. Poleg tega je napovedanih 20 inozemskih novinarjev, ki posetijo Crikvenico in Hrvatsko Primorje tudi še ta mesec.

— Kongres diplomiranih strojnikov. Včeraj je bil v Zagrebu kongres Saveza diplomiranih strojnikov Jugoslavije, ki so mu prisostvovali diplomati iz Beograda, Zagreba in Ljubljane in Sarajeva. Iz tajniške poročila je razvidno, da vlada tudi med strojniki težke razmere. Brezposelnost je velika, krivi so pa mnogi ne-kvalificirani strojniki, ki delajo za vsako plačo in odjedajo tako kruh diplomiranim strojnikom. V resoluciji zahtevajo diplomirani strojniki, naj se ne-kvalificiranim ljudem prepove delo.

— Družba sv. Cirila in Metoda velika skupština bo 15. septembra v Ljubljani. Priprave za dostojno proslavo 50 letnega jubileja so v polnem teku. Udeleženci imajo polovično vozino.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo stalno, zmerno toplo vreme. Včeraj smo imeli v dravski banovini solčno vreme. Najvišja temperatura je bila v Kumboru in Splitu 28, v Skoplju 25, na Rabu 23, v Beogradu 21, v Ljubljani in Rogas-ki Slatini 20, v Zagrebu 19 in Mariboru 18 stopinj. Davi je kazal barometer v Ljubljani 766,4, temperatura je znašala 10 stop. Velik požar v Vevčah. Ze v soboto smo kratko poročali, da je nastal v večji požar, ki bi bil povzročil katastrofo, da ga niso zajeli naši vrti gasilci. Ogenj je nastal v lesenem strešnem ograjdu in kmalu je bilo v plamenih vse drugo nadstropje, kjer je bilo mnogo materiala za izdelovanje papirja. Pri gašenju so bili ranjeni papirniški delavci Svetek, še en delavec in neki gasilec. Požar je povzročil za en milijon škodo, ki pa bo menda krita z zavarovalnino.

— Nesreča. V bolnico so prepeljali Feliksa Klinarja, 8-letnega sina spovednika državnih železnic iz Hruišice, ki ga je na cesti podrl neznan voznik in mu zlomil levo nogo.

— Dva kelesarja pod avtomobilom. V okolici Tržiča se je smotil prijetljiva huda prometna nesreča. Anton Kačič, 29-letni delavec iz Doline in njegov tovarš France Ober, 39-letni delavec iz Doline, sta se peljala na kolesih proti domu. V temi nista videla prihajajočega vojaškega tovornega avtomobila in preslišala sta udi njegov rotot ter sta s kolesi zavozila vanj. Oba sta obležala hudo poškodovana, zlasti pa Kačič, ki mu je zlomilo obe nogi in ima tudi notranje poškodbe, dočim ima Ober zunanje poškodbe. Ponoči so ju prepeljali v ljubljansko bolnico.

— Samotnik pod kolesi orientekspres. Blizu Sevet je skočil včeraj pod orientekspres 30-letni zidarSKI pomočnik Tomo Goricanec iz Murskega Središča, oženjen, oče treh otrok. V soboto zvečer je poplaval in razgrajal po krmah v Sevetih, v eni je razbijal steklenice in kozarce, proti jutru je pa odšel na železniško progo in skočil pod vlak, ki ga je razmesaril, da je bil takoj mrtev. Kaj ga je pognalo v smrt, ni znano.

— V Abesinijo sta jo hotela mahitati. V Subotici so obojema organi aretirali poljska državljana Josipa Simora in Franca Lešca, ki sta se bila namenila v Abesinijo kot dobrovoljca. Ker pa nista imela denarja, sta zlezla na češkoslovaškem, kamor sta bila prišla po iz Varšave, pod vagon brzovlaka, kjer sta prečepela 12 ur. Še dva dni, pa bi bila v Carigradu, odkoder sta hotela kreniti v Abesinijo.

Iz Ljubljane

— Kaj je s šolo za Bežigradom? Pomankanje šolskih poslopj je v Ljubljani tako veliko, da je vse obsebe vredno zavičanje dograditve nove šole za Bežigradom, pa naj bodo argumenti za to še tako tehtni. Glavno je seveda sklicevanje na pomanjkanje denarja, toda če se dobi denar za manj potrebne in nuje stvari, bi se moral dobiti tudi za novo šolo. Vee kaže, da ostala šola za Bežigradom čez zimo nedograjena. Treba je plačati delo

profesionalistov, a na magistratu pravijo, da ni denarja. Tako bomo imeli dvojno škodo, na eni strani bo nedograjena šolska poslopja čez zimo trpele, na drugi se bodo pa morali stiskati po prenatrpanih razredih otroci, ki bi lahko hodili v novo šolo.

— Velike kanalizacijske dele na Vrazovem trgu bo te dni končano. Poročali smo, da so pri šentpetrskem mostu podaljšali glavni kanal od mostu do Lipičeve ulice, da bo iztok na spodnji strani zapornice, ki jo nameravajo zgraditi pri cukrarni. Oba zbiralna kanala sta se doslej iztekala pod šentpetrskim mostom, na levo in desno bregu. Koliko so zaradi tega pretrpeli meštani, vedo sami najbolje. Tudi na desnem bregu Ljubljane na Poljanskem nasipu so že začeli kopati jarek za podaljšanje kanala. Delo bo končano že pred zimo. Gradi podjetje Dukić.

— Sv. Petra cesta bo tlakovana tudi med Fugnerjevo ulico in Hrvatskim trgom. V tem delu je že nekaj časa zaprta in jo tlakujejo z granitnimi kockami. Cesta je sicer vsa tlakovana ter bi jo tlakovali tudi tu, če ne bi bilo tako težko odločiti zaradi gradnje tramvajske proge.

— Vljudnost na ljubljanskem tramvaju. Na spovednikovo »pojasnilo« glede novice pod gornjim naslovom sem prišljela odgovoriti. S tramvajem se vozim dnevno po štirikrat, kar me stane mesečno 180 Din, zato sem bila upravičeno ogorčena, kakor bi bil tudi vsakdo v takem primeru. Sprevednik mi je po prestopu na viško progo prepovedal nadaljevanje vožnje, češ, da je moj vozni listek že uničen. Vsi številni navzoči sopotniki so imeli vtis, da se vozim že z rabljenim listkom. Izjavljam odločno, da če je bil listek res uničen, nikakor ni bil po moji krivdi, ker sem ob vsakem prestopu razločno navedla namembnost postaja. V izogib sličnih neljubih incidentov bi bilo dobro, da se v vseh vozovnih nameste tabelo, kjer bi se potujoče občinstvo seznanilo s pravilnikom prešpanja tramvajskih listkov. — Ko sem bila prisiljena na Rimski cesti izstopiti in sem ogorčena izjavila, da si bom zapomnila spovednikovo številko, se je spovednik porogal za menoj rekoč: »Še svinčnik vam posodim, da si jo zapišete. Ali je norčevanje iz potnikov tudi po predpisih? K sreči so vljudnosti takih spovednikov zelo redki primeri, zakaj ogromna večina tramvajskih uslužbencev je v resnici vzgledno uslužna in korektna.«

— Harmonika, orglica, tamburice, gitara, so lahki, vsakomur dostopni instrumenti, ki ne more do klavirja ali violine, pa čuti veselje do aktivnega udejstvovanja v glasbi. Zlasti moderna, tehnično izpopolnjena harmonika s kromatično skalo daje vse možnosti, da more človek, ki ni nima ne veliko časa še manj pa denarja za učenje, že po kratki dobi igrati vse narodne pesmi, pa tudi težje skladbe. Ves poek je združen z glasbeno teorijo. In ker mora vsak učenec ali učenka igrati vse po notah, je glasbeno znanje, ki ga gojenec pridobi z majhnim trudom pri tem pouku, dobra priprava za vse, ki se hočejo posvetiti resnejši glasbi. Tečaj se bo vršil na Bleiweisovi cesti 21, priličje, kjer dobe zainteresirane točnejše podatke.

— Ogromen naval na trgovsko šolo v Ljubljani. Tri dni je trajalo vplavanje na Drž. dvor. trgovski šoli v Ljubljani in tri dni je vlada tamkaj strašna gneča. Za prvi razred se je prijavilo 49 uencev in 169 uencek. To število bi zadostovalo za pet močnih paralelek prvega razreda, zavod pa ima samo dve vzporednici. Sprejetih je bilo v I. razred 42 uencev in 49 uencek, nesprejetih pa je ostalo 7 uencev in 120 uencek. Starši se vprašujejo: »Kam hočemo z otroci, ki imajo izpopolnjene predpogoje za vstop v trgovsko šolo? Ali bi poldnevne korporacije ne mogle doseči nastavitve novih učnih moči, da bi se otvorile nove paralele?«

— Komorni koncert prav posebne vrste, ki ga izvajajo sopranoslo, daljo na instrumentih violina, viola, čelo, klavir, flauta, oboa in angliški rog bo v petek dne 13. t. m. v prostorih ljubljanskega magistrata, ki so znani kot »akustični in izredno primerni za intimitno serenadno večere. Vsa dela so iz francoske glasbene literature, zato ima ta večer naslov »Francoska serenada«. Sedeži po 10, stojala po 5 Din v knjigarni Glasbene Matice.

— Abonenti za sezono 1939/36 se sprejemajo še vedno v veži dramskega gledališča. Lanske abonente opozarjamo, da so jim lamski sedeži rezervirani samo še do točka popoldne. Zato vljudno prosimo, da se pravčasno prijavijo. Vabimo pa tudi vse nove interese, saj so ugodnosti abonmaja splošno priznane, cene izredno ugodne in obeta se nam izvrstna sezona v drami in v operi.

Proti debelosti uporabljajte neškodljive SLATINSKE TABLETE

Sestavljene iz naravnih mineralnih soli in ekstraktov.

Proizvajalec: apoteka

MR. BAHOVEC, LJUBLJANA

V vseh lekarnah 100 tabl. — Din 46.-, 200 tabl. — Din 74.-

— Narodna čitalnica v šiški, vabi in sporoča svojim pevecem in prijateljem, da se vršijo od točka 10. septembra dalje zopet redne pevске vaje vsak torek in petek. Novi pevci dobrodošli!

— Sprejemni izpiti na drž. konservatoriju se bodo vršili po sledečem vrstnem redu: V torek 10. sept. od 14.3—3 pop. solopetje, v sredo 11. sept. od 11—12 dop. violina, v sredo od 14.3—5 pop. klavir, v četrtek 12. sept. od 10—12 dop. pismeni za pedagoški oddelek, v četrtek od 11—12 dop. orgle, 4—5 pop. čelo, oboa in klarnet, v petek 13. sept. od 3—5 pop. praktični izpit za pedagoški oddelek. Gojenec se opozarja, da se morajo točno ob določenih urah, ki je razvidna na objavljeni deski v veži konservatorija, javiti izpitni komisiji. Ravnatelj.

— Vse prijatelje komorne glasbe opozarjamo, da si rezervirajo petek dne 13. t. m. za serenadni večer, ki bo v pritličju magistratnega poslopja. Izvajala se bo francoska glasba iz časov vladanja solnne kralja. Na sporedu so skladatelji Couperin, Louis XIII., Guedron, Lully in Rameau. Vstopnice po 10 in 5 Din. v knjigarni Glasbene Matice.

ELITNI KINO MATICA
Tel. 21—24
Danes ob 4, 7 in 9 1/2 zvečer
Magda Schneider
v veseli opereti
Maček v Žaklju
To je delo, ki mora vsakega razveseliti.

Iz Kamnika

— Občni zbor »Lirca«. V sredo 4. t. m. se je vršil v prostorih Narodne čitalnice izredni občni zbor »Lirca«. Občni zbor je bil obično obiskan, saj se je udeležilo 18 članov in članic, kar je za naše razmere zelo lep obisk. Izvoljen je bil naslednji odbor: predsednik g. Julij Čenčič, pevovodja g. Vremšak Ciril, odborniki pa gg. Lesevicki Cene, Geršar Jože, Ničman, Benkovič in Senekovič Olga. Zbor je potekel popolnoma mirno, padlo je samo nekoliko ostrejših besed na račun nekega gosпода, ki je med članstvom raznašal vesti, da nameravajo nekateri povelj razbiti »Lirco« in ustanoviti Obrtno pevsko društvo, kar pa seveda ne odgovarja resnici. Z letošnjim letom obhaja pevovodja g. Ciril Vremšak tudi 15-letnico svojega delovanja kot pevovodja ter mu moramo k temu jubileju najiskrenejše čestitati. Vsakdo kdor ve, koliko truda in nesebične požrtvovalnosti je treba, da se nastudira en sam koncert, bo znal ceniti ogromno delo, ki ga je pevovodja g. Vremšak v toku svojega 15-letnega delovanja izvršil. — Pevskemu društvu »Lirca« in njenemu odboru želimo v tem novem poslovnem letu mnogo uspehov.

— Tujako prometne sezona je minila. Tujcev danes ni več. Na neki seji je bilo pred dobrim mesecem rečeno, da tedaj po Kamniku ne smemo razkopavati in popravljati trotoarjev, kadar imamo tujce. Ravno tako je bilo sklenjeno, da v sezoni ne smemo po časopisih zabavljati čez Kamnik, češ, da to slabo vpliva na ljudi, ki to čitajo in si potem mislijo, kakšni smo. No in danes? Prvi sklep izven sezone ne velja več, drugega se bomo pa se držali, da svet o nas ne bo slabo sodil. Ja, kaj se pa zgodilo tako čudnega in velikega? Čuje in strmitel! V nekaj dneh pri nas na Grabnu ne bomo več imeli slabih trotoarjev. Pričeli so jih popravljati. Zlasti onega najslabšega pri Ortožovi hiši, čez katerega so ljudje toliko govorili. Ze

stojte postavljene robnice, kotiček, ki je nekaj dni stal zaht v zemljo in označevale rob bodočega trotoarja, je glavna ideja zadnje občinske seje stvarnostno izravan, že se nam kažejo prvi obrisi, kako krasen bo novi trotoar, kadar bo izgotovljen. Vid ki berete to, pridite gotovo pogledat, kajti ne bo vam žal, takega krasnega in za tujski promet najdebnjšega trotoarja še v svojem življenju niste in ne boste nikoli videli. — Staremu razdraganemu trotoarju, ki je postal že popravljen m se je o njem pisalo že po časopisih je enkrat za vseh odločeno. — Še transki gorci mudijo! — Vojška vest. S kraljevim ukazom od 6. t. m. je napredoval v čin artiljerijske tehnične brigadne generala upravnika smodnišnice potkovnik g. Vladimir Kutić, istotako je napredoval njegov adjutant g. Janžko Turk v čin vojaškega uradnika II. razreda. — Obema naše najiskrenejše čestitke.

Iz Celja

—c Novi župan mestne občine celjske g. Alojzij Mihelič bo prevzel v torek županske posle od dosedanjega župana dr. Alojzija Gorčana.

—c SK Atletik: SK Korotan 4: 0 (1: 0). V nedeljo popoldne je bila na igrišču pri »Skalni« kleti ob prisotnosti okrog 60 gledalcev odigrana kvalifikacijska nogometna tekma med SK Atletiko in SK Korotanom iz Kranja. Tekma je bila zelo živahna in skoro ves čas odprta. Atletiki so nudili boljše kombinatorno igrjo, dočim so igrali gostje zelo požrtvovalno. Goli za Atletike so padli v 9. minuti prvega ter v 5., 8. in 38. minuti drugega polčasa. Tekmo je sodil g. Dolinar iz Ljubljane precej površno. V predtekmi je prvo moštvo SK Jugoslavije premagalo rezervno Atletikov s 5: 2.

—c SK Celje: vojaški team 39, pp. 8: 1 (5: 0). Na kraljev rojstni dan, v petek popoldne je bila na Glazij odigrana nogometna tekma med SK Celjem in vojaškim teamom 39, pp. Moštvo SK Celja je sicer nastopilo v oslabljeni postavi, a je bilo ves čas v premoči in je zaslužno zmagnalo. Vojaški team je igral požrtvovalno, obramba je bila dobra, napad pa šibek. V prvem polčasu je sodil g. Cinek, po odmoru pa g. Adolf Prestinger.

—c Nočno lekarniško službo ima od vsotelega petka 13. t. m. kr. dvočna lekarna »Pri Mariji« pomagaje na Glavnem trgu, —c Okoliška občina je predlagala, da bi se s pomočjo brezposelnih tlakovala Mariborska cesta v Gaberju in Krekova cesta do Buteljčevega mostu ter resurral potok Ložnica, a je prejela obvestilo, da za to delo ni na razpolago potrebnega denarja iz bednostnega sklada.

Poslanc

Alojzij Vodnik, kamnoseka industrija v Ljubljani, Kolodvorske ulice, je v zadnjem času različen interesent, ki so se zanimali za postavitve nagrobnih spomenikov, pošiljala obnem s poudarki in proračuni fotografirane posnetke po mojem podjetju izdelanih in na pokopališču pri Sv. Križu v Ljubljani že postavljenih nagrobnih spomenikov in jih značevala kot svoje lastne izdelke. Zaradi tega ravnanja sem vložil pritožbo A. Vodnika, kamnosekemu podjetniku v Ljubljani, Kolodvorska ulica, na okrožno kot trgovsko sodišče tožbo radi neelojne konkurence.

Kdor je prejel od kamnoseške industrije Alojzij Vodnik v Ljubljani tak fotografirane posnetek po moji tvrdki izdelanih nagrobnih spomenikov, predvsem rodnih Nepuzlan, Gregorika, Koritzky, Vrhove, Skrajner, Poniz, Turk, Gomiršek, Gela, Prime in Perhaj, ga prosim, da mi javi svoj naslov.

KUNOVAR FRANJO, kamnoseški podjetnik pri Sv. Križu v Ljubljani.

MALI OGLASI

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase se priznava.

RAZNO

Beseda 50 par, davek 3.- Din
Najmanjši znesek 8 Din

ZOPET SMO GENEJŠI. Pri- ma sportni suknjič. Din 95.-, Trenchouth Din 420.-. Specijalna izbira pump, modne hlače, perilo itd. Prošek Sv. Petra 17 4./L.

MALINOVEC

pristen naraven, s čistim sladkorjem vkuhan — se dobi na malo in veliko v

LEKARNI DR. G. PICCOLI, LJUBLJANA, Trševa cesta 6 (nasproti Nebotičnika) 56/L

GLASBA

2 ES TROMPETE normalne uglasitve v dobrem stanju zamenja za krivolovke B ali kupi Slavko Repe Bled. 2627

STANOVANJA

Beseda 50 par, davek 3.- Din
Najmanjši znesek 8 Din

TRGOVSKI LOKAL s etano vanjem pripravljen za vsako obrt se oja na glavni cesti Jesenke. Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 2604

PRODAM

Najmanjši znesek 8 Din
Beseda 50 par, davek 3.- Din

NOVE SREČKE državne razredne loterije beogradske ure prodaja dokler je zaloga. Menjalnica Reincher & Turk, Ljubljana. 4./L.

Proda se nekaj pohištva, no a smoking obleka, žaket in uge obleke. Ogleda se na Domobranski cesti 15/L 2648.

SLUŽBE

Nabrojena gospodinja sred nje šoleke izobrazbe išče primerne stalne službe v Ljubljani ali znanstva z dobrošornim spodobnim državnim uslužbencom. Marina Žagar, Mahovnik 10 Kočevje, Dolenj sso. 2649

POUK

TEČAJI NEMŠČINE v Delavski zbornici: začetni. Ški, nadaljevalni in konver. zacijski; vplavanje mladine ob 2. (Vhod iz Čopove ulice, zadnja vrata, levo) odraslih ob pol 7. (glavni vhod, desno) 2646.

VABILO

na ov. redni občni zbor Prve dolenske posojilnice v Metliki, registrirane zadruge s neomejeno svesno, ki ga bo imela v soboto dne 28. septembra t. l. ob 8. uri v združni pisarni v Metliki šte. 15.

Spored:

1. Citanje in odobritev zapisnika o zadnjem obnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Potrditev računskega zaključka za leto 1934 ter sklepanje o uporabi izkazanega čistega dobička.
5. Volitev: a) načelstva, b) nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Opomba: Člani zadruge imajo na razpolago računski zaključek tekem 8 dni pred obnim zborom med »radnimi urami« v združni pisarni.

Ako občni zbor ob določeni uri ne bo sklepel, se bo vršil pol ure pozneje drug občni zbor na istem mestu in z istim sporedom, ki bo veljavno sklepal ne glede na število prisotnih članov.

ANONCA NAROČNINA 12 DIN

Najboljši in najcenejši inšerirski organ. — Oglasi v našem listu imajo popolen uspeh. Mali oglasi beseda 50 p. Edini popoldanski list Slovenije. — Uprava Ljubljana, Knašljova ulica 5.

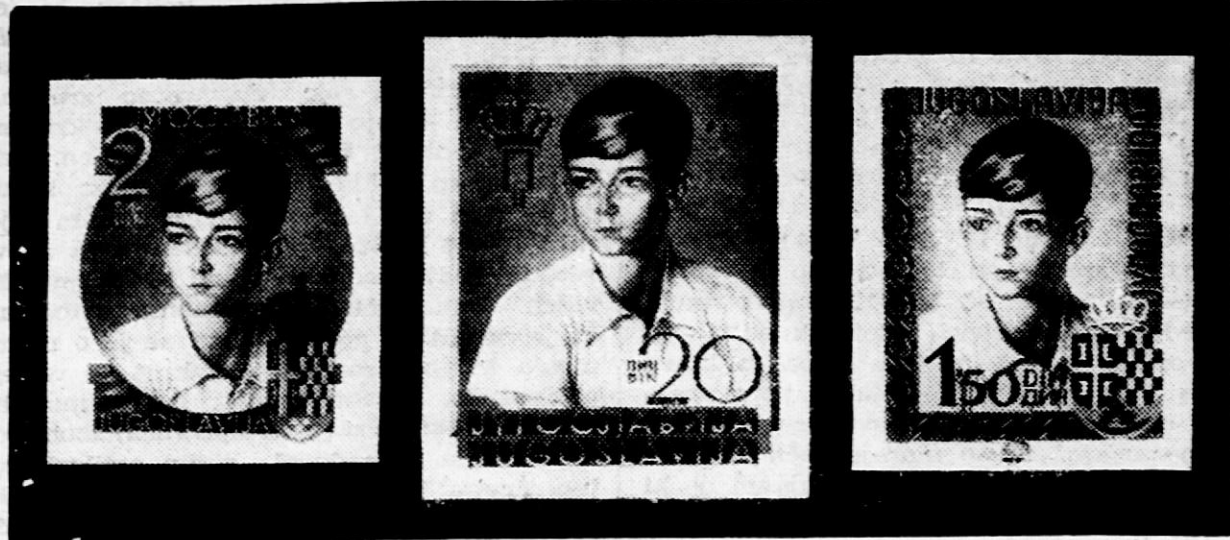
SLOVENSKI NAROD

Naše nove poštne znamke

Glede lepih znamk sta celo Albanija in Turčija daleč pred nami

Ljubljana, 9. septembra. Dolgo pričakovane znamke s sliko Nj. Vel. kralja Petra II. smo naposled dobili. Čakali smo jih s skepsco, kajti o nobenih naših znamkah, ki so izšle za prvimi slovenskimi Vavpotičevimi, ne moremo reči, da bi bile kaj več kakor samo potrdilo o plačani poštini. Dokler nismo imeli lasne

čepav je bila med vsemi deželami najbolj zaostala. Če pregledamo dandanes evropske, pa tudi prekomorske znamke in jih primerjamo, z našimi dosedanjimi, bomo videli, da smo tako glede tiska kakor glede izdelave slike prav v zadnji vrsti. Še Albanija in Turčija sta daleč pred nami, merimo pa se

Predlogi inž. arh. J. Omahna za naše nove znamke.

markarice in so naše znamke tiskali še v New Yorku in Londonu, so bile vsaj tehnično lepo izdelane, kar pa jih dobivamo iz Beograda v knjigotisku, niso več niti to. Dandanes je na svetu milijone filatelitov, ki izdajo za znamke lepe denarje. Seveda je v vsakem pravem filatelistu kos esteta. Da bi si kupoval vse znamke, ki izhajajo, tega ne zmoro vsakdo, ker bi ga stalo na leto nekaj tisočakov, pač pa si kupi tiste, ki se mu zde po tehnični izdelavi in lepo izbrani sliki najlepše. Nekatere države kakor Rumunija, Italija, Rusija, Švedska, Liechtenstein, Belgija s Kongom in druge, naravnost slove po svojih znamkah. Čeprav jih menjavajo tako pogosto, da se vidi, da samo spekulirajo z žepi zbiralcev.

lahko kvečjemu s Francijo, ki slovi po svojih naravnost neokusnih znamkah. S tega stališča torej naše najnovejšje znamke še dolgo niso to, kar bi lahko bile in kar bi morale biti — naša legitimacija in naša najcenejša reklama proti inozemstvu. Od tega jih izključuje že dejstvo, da so tiskane v knjigotisku, ki dandanes ni več primeren in dorasel za tiskanje lepih znamk. Zagrešili smo tudi pri njih isto kakor pri vseh dosedanjih. Črte vsi znamk je povsod isti. Tudi barve niso vse srečno izbrane. Zlasti temni oker petdesetpanske znamke je ponesrečen in nejasen za nekatere detajle na znamki. Edini odliki naših novih znamk sta srečno izbrani format in dokaj preprosta kompozicija črteža.

Predlogi inž. arh. D. Serajnika.

vendar filatelisti te znamke zelo kupujejo. O državah san Marino, Liechtensteinu in Monacu je znano, da sanirajo svoje šibke državne finance z izdajanjem novih znamk. Tudi v Črni gori je bilo nekoč tako. Seveda pa so te znamke skoraj same miniaturne umetnine v plemenitem tisku, ki morajo razveseliti oko vsakega pravega zbiralca. Pisemska znamka pa ni samo vir dohodkov, temveč tudi najboljša reklama za državo, ki jo izda. Tega se je dobro zavedala Avstrija, ko je izdala leta 1906 tiste znane bosanske znamke, s pokrajinskimi slikami, ki so znane po vsem svetu. Kakšen bil efekt teh znamk? Leta 1910 je izkazovala Bosna med vsemi avstrijskimi deželami relativno največji poštni promet,

Naš list je že v začetku leta objavil predloge za nove znamke, ki sta jih izdelala naša arhitekta inž. Omahen in inž. Serajnik po Jakčevih slikah. Danes objavljamo te predloge iznova, da pokažemo razliko med njimi in znamkami, ki smo jih zdaj dobili. Razlika v kvaliteti je tolikšna, da se čudimo, kako so mogli v Beogradu te predloge prezeleti.

Zdaj še kratka katalogizacija naših novih znamk: Znakrat je izšlo pet vrednot in sicer: 50 par v temnem okru, 75 par smaragdno zelena, 1,50 Din cinoblasto rdeča, 1,75 Din vinsko rdeča, 3,50 Din temni ultramarin. Format znamk je 23 in pol proti 20 in pol milimetra, format slike pa 21 in pol proti 17 in pol milimetra. Črtež je je razviden iz slike. Zloben je znak je 13, izšlo so na gladkem papirju, z močnim gumijem v polah po 10 x 10 kosov. Slikar ni podpisan. Od ostalih vrednot po Din 0,25, 1, —, 2, —, 3, —, 4, —, 5, — (?), 10, —, 15, —, 20, — in 30, — so v zalogi še precejšnje kol. prejšnjih znamk s črni mrobom in brez njega. Nove znamke bodo prihajale postopoma v promet, ko se stare zaloge poratijo. Naša želja: da bi bile naše nove znamke malo časa v prometu in da bi bile le prehodna stopnja do znamk, ki bi bile na nivoju dandanašnje povprečne evropske znamke.

Ironična žena
Žena je varala moža in on je prišel na to. Vee razjarjen zakriči: Vee vem!
Žena se pa zasmije in vpraša: Komu ko prebivalcev ima Tokio?

Uganil je
Na mizi zapoje telefon. Uradnik dvigne slušalko in vpraša: Alo — ali je tam kdo? Glas na drugem koncu mu odgovori: Uganil ste, gospod.

Naša nova znamka, s 75 par.

Lion Feuchtwanger:

Žid Süs

Roman

Tistega dne je prispel würzburgski tajni svetnik Fichtel. Ta možiček drobnega, lokavega obraza, je poiskal princa še popoldne. Da, na würzburgskem dvoru se vedo za naprčakovano in čisto neobičajno nesramnost deželnih stanov. Gospod knezoškof je zelo ogorčen, on ostro obsoja tako sramotno in predrzno skopuštvo. Toda njegov gospod je našel v svoji modrosti način, kako pomagati princu iz stiske, obenem pa hudo razjeziti to naduto sodrigo ter ji dati pošteno pod nos.

Predno je pa povedal, za kaj gre, je prosil, naj mu princ milostno dovoli naročiti kavo, ki je bil vajen. Ko je sedel potem dvakrat naznat kraj postavnega princa pri skodelici črne kave, mu je počasi in stvarno razložil idejo ženitve s Thurn-Taxisovo, najlepšo princeso v rimski državi in obenem neizmerno bogato. Nesramni in uporni stanov bi bili kar zeleni od jeze, če bi postal princ katoličan. Samo po sebi se razume, da je knezoškof pripravljen — pomagati princu tudi če bi

odklonil ta zakon. Smatra pa to ogorčenje za najboljšo in želi iskreno Njegovi Visokosti, da bi si pridobil bogastvo in lepo soprogo, deželni stanov pa, da bi se zadušili od jeze. In tajni svetnik je srebal v počasnih dušičnih svojo kavo.

Ko je ostal Karel Aleksander sam, je začel hoditi po sobi. Glavo je imel še topo po težki, burni noči, globoko je dihal in si gladil goste kostanjeve lasa. Le pogled jih, te lisjake! Katoličana bi radi napravili iz mene. Schönborn, Friedrich Karel, ta dobri, veseli, prijazni tovariš. Ta lisjak!

Zasmejal se je. Gromska strela! Imenitna šala. Večina višjih častnikov je bila katoliška, katoličani so bili boljši vojaki. On sam je imel od svojega bivanja v Benetkah zelo svobodne nazore o veri, katoliška maša mu je bila na moč všeč, za vojake je bila katoliška vera prav za prav udobnejša s svojim kadilom, svetimi podobami in škapulirji. In če stori s tem svojim prijateljem na Dunaju in v Würzburgu veselje, tem, bolje. Sebi s tem ne bo škodoval. Bogata, krasna princesa. Konec bo prejšnjega mučnega pomanjkanja denarja in moledovanja. A ta sijajna, imenitna farsa, ki jo zaigra nesramnim deželni stanovom! Grom

Lepe znamke drugod

Nemške zeppelinske znamke

Goyeva »Gola Maja« na španskih znamkah.

Danska znamka v korist fonda za pobijanje raka.

Manekinke v Rusiji

V Moskvi se je pojavil nov počin, kakršnega v Sovjetski Rusiji še niso poznali. Ker se boljše gospodarske razmere, postajajo Rusinje nečimurne, zahtelo se jim je po lepših oblekah, posnemati so začele elegantne žene drugih narodov. Znakrat kaže v Moskvi samo šest manekink, kako pristojno dami ta ali ona obleke. Te ruske manekinke so pa še zelo neizkušene, saj še ne vedo, da se njihove zapadneevroske sestre že dolgo pripravljajo na ta poklic in se uče hoditi, plešati in smejati. Da morajo živeti ob strogi dieti, da ohranijo pravo težo in vitko postavo. Sovjetske manekinke so sicer lepa dekleta, manjka jim pa miravnost, ki jo da pariška manekinka tudi elegantni obleki.

V Rusiji je konfekcija še vedno zelo slaba in Rusinja, ki se hoče okusno oblačiti, si kupi blago sama, da ji naredi obleko šivilja doma, ali jo pa da delati v ateljeju, v modnem salonu. Moskva ima že dober in drag salon, kjer so zaposleni najboljši krojači in modni risarji in kjer služi tudi prvih šest manekink. Preprosta obleka stane 200—300 rubljev. Take obleke naročajo žene dobro plačanih specialistov, profesorjev in ravnateljev. Pa tudi ta najboljši salon ne ustvarja nič »amoničnega, temveč posnema samo pariško modo. Obleke so večših preveč kičaste, toda vedno dobro narejene in zelo pogosto okrašene z ročnim delom, ki se v Parizu ali New Yorku ni dalo plačati. Rusinje se pa navdušujejo za evropsko modo in zato so pozvale ameriško modno risarico in aranžerko Elizabeth Habesovo, da bi jim predela modo revijo.

Višek naivnosti

— Pomisli, kako naiven je moj mož. Že tri leta sva poročena, pa mi še vedno pred zajtrkom čita vsa pisma kakor da bi jih ne bila že sama prebrčitala.

Katera je najlepša?

— Mamica, danes smo v šoli glasovali, katera izmed nas je najlepša.
— No in katera je zmagala?
— Nobena, vsaka je dobila samo en glas.

Žleza, ki določa izraz obraza

Zanimiva dognanja ameriškega učenjaka — Človek je najbolj nesimetrično bitje na svetu

Ameriški učenjak dr. Hektor Mortimer, profesor na univerzi McGill v kanadskem mestu Montreal, je s svojim presenetljivim odkritjem zelo obogatil »zdravniško vedo. Spodaj v možganih ima človek žlezo v velikosti lečnikovega jedra, ki je že davno zanimala zdravnike. Od te žleze je odvisna rast človekova. V orjaku in pritlikavcu ne deluje ta žleza normalno, kakor pri normalnem človeku. Dočim vpliva pri človeku orjaške postave ta žleza na premočan razvoj kosti in veliko višino okostnjaka, vpliva pri pritlikavcu na nezmeten razvoj kosti in na okrnitev okostnjaka. Ta nezmetna žleza določa torej človekovo rast.

Zdaj se je pa izjavil prof. Hektor Mortimer v svojem predavanju v zdravniškem društvu mesta Montreal o novem odkritju s katerim se znatno dvigne pomen te majhne žleze v človeških možganih. Profesor dr. Mortimer je več let proučeval človeške možgane v kraljevski bolnici »Victoria« in po svojih dognanjih pripisuje tej žlezi tudi vpliv na izraz človeškega obraza. Ameriški učenjak celo trdi, da je izraz človeškega obraza v celoti odvisen od te žleze na desni spodnji strani možganov. Od njene velikosti, oblike in obsega je po trditvi dr. Mortimera odvisno, ali je človekov obraz okrogel, podolgovat, ozek ali širok, skratka ves ustroj in izraz obraza, prav tako kakor velikost rok in nog.

Dr. Mortimer je opazoval mnogo ljudi

in pri vseh se je izkazalo, da je njegova ugotovitev pravilna. Vse to mu pa še ni zadostovalo, temveč mu je šlo tudi za to, da prepiše o svojih dognanjih ves znanstveni svet. Zato je svoje proučevanje nadaljeval ter razširil svoje poskuse na podgane. Tu se je izkazalo še nekaj več: podgane so takoj nehale rasti, čim jim je bila ta žleza odstranjena. Poleg tega je dr. Mortimer ugotovil, da je pri vsakem človeku ta žleza drugačna in iz tega sklepa, da so tudi ljudje različni, da se vsak človek razlikuje od svojega sočloveka in da mora biti drugačen, ker je tudi drugačna njegova žleza. Različna velikost in različni izrazi človeških obrazov so torej delo te žleze.

Dalje pravi dr. Mortimer, da je človek najmanj simetrično bitje na svetu in sicer v sebi samem, v svoji lastni osebi, v svojih okončinah, med katerimi nista dve enakli; roki se razlikujeta, nogi tudi. Pa tudi ena polovica obraza je drugačna kakor druga, ena ledvica se razlikuje od druge, eno oko je drugačno kakor drugo. Žleza na desnem spodnjem delu možganov naj bi celo vplivala na cele človeške rase, da se razlikujejo med seboj. Zaradi različnega upliva te žleze imajo zamorec močnejšo lobanjo od belokožcev. Tudi oblika lobanje mongolske rase in drugih ras je delo te žleze, ki zanima zdaj ves medicinski svet bolj kakor kadarkoli prej.

Neznana Wagnerjeva ljubezen

V Parizu je izšla nedavno zanimiva knjiga pod naslovom »Ljubavna pustolovina Richarda Wagnerja v Bordeauxu«. Njen avtor Maurice Ferrus piše o dostej v neznani zgodbi iz Wagnerjevega življenja. Baje je bila to ljubezen na prvi pogled, ki se je vnela med slavnim skladateljem in ženo vinskega trgovca v Bordeauxu Jessie Laussattovo v času, ko se je Wagner mučil v Bordeauxu. Laussattova je obdvojala skladatelja Wagnerja in ljubila moža Wagnerja, piše Ferrus. Končno mu je ponudila letno rento 3000 zlatih frankov, ker je bil Wagner takrat v denarnih stiskah.

Ko se je vrnil slavnemu skladatelju švico, mu je Jessie pisala, da je sklenila ločiti se od svojega moža in vzeti njega. Wagner jo je svaril pred ljubosumnim možem, ki je bil zvedel za njeno ljubezen, in prosil jo je, naj bo previdna. Wagner je odpotoval takoj v Bordeauxu, pisal Jessie vroče ljubavno pismo in poskušal vse, da bi se sestel z njo. Toda Jessie je nasenkrat izginila s svojim možem in Wagner je ni nikoli več videl. Njegova pisma so prihajala nazaj neodprta in tako je Wagner sklenil končno vrniti se v švico tudi zato, ker ni imel v redu potnega lista. Tako se je zaključila Wagnerjeva ljubavna pustolovina l. 1850.

Iz Maribora

— Uspele konjske dirke. Včeraj popoldne so se vršile na tezenskem dirkališču konjske dirke. Gledalec je bilo okoli 2000, ki so bili s prirediteljstvo zelo zadovoljni. Favoriti dneva so bili konji »Simba« in »Theodora«, ki je žela največ uspeha. Theodora je briljirala pri najlepši dirki dneva, pri dvoprežni dirki. »Theodora« in »Dilila« je vodil pl. Li-pitt, 76-letni starček, ki je v treh rundah sijajno vodil in dospel prvi na cilj. Mariborske konjske dirke so bile pač uspešna propaganda za konjerejo, ki je tako važen činitelj našega gospodarstva.

— Nočni vrom: V zadnjem času so nočni vromi na dnevnem redu. Tako je bilo v eni noči vlomljeno v Studencih v gostilni »Pri beli zastavi«, kjer so storičili odnesli več kilogramov masti, sladkorja, 60 gramofonskih plošč in nekaj drobiža v skupni vrednosti okoli 4000 dinarjev. Isto noč, to je v noči na soboto je bilo vlomljeno tudi pri Grubešiču v Frankopanovi ulici 2. Vlomilec je odnesel nekaj srebrnega je-

Radioprogram

Torek 10. sept.

12.00: Operetni zvoki na ploščah, 12.45: Vreme poročila, 13.00: Cas obvestila, 13.15: Iz slovenskih krajev, Radijski orkester, 14.00: Vreme, borza, 18.00: P. Zgančkov oča bo decij kramljati, 18.30: Reportaža iz razstave naših ptic, 19.30: Cas, vreme, poročila, apored, obvestila, 19.30: Nac. ura, 20.00: Nekaj plesne glasbe, 20.20: Uv. v prenos, 20.30: Prenos mednarodnega koncerta iz Budimpešte, 21.30: Koncert operne glasbe, Radijski orkester, 22.00: Cas, vreme, poročila, apored, 21.15: Koncert operne glasbe, Radijski orkester, 22.30: Angleške plošče.

Sreda 11. septembra

12.00: Operne arije na ploščah, 12.45: Vreme poročila, 13.00: Cas obvestila, 13.15: Harmonika in citre, pa mandolina vmes (plošče), 14.00: Vreme, borza, 18.00: Domače po domače, Ma. gistrov trio, 18.40: Iz Aleksandrije v domovino (R. Dostal), 19.00: Cas, vreme, poročila, apored, obvestila, 19.30: Nac. ura, 20.00: Koncert pravoslavnega cerkvenega zbora, 20.45: Koncert radijskega orkestra (pomnožen), 22.00: Cas, poročila, apored, 22.15: Prenos v velosejma: Orkester balalajk »Jazz«.

nijelno z mesnatimi negovanimi ročicami zgornje grube močeno napihnjene krala, kakor so velevali takratni običaji. Kakor star plemenit marmor so motno odsevala izpod čipk njena prsa in vrat, izpod bleščočih črnih las je gledal droben, mlakaven, pastelno nežen obraz. Z odkrito, dobrohotno radovednostjo je ogledovala princa, čigar močnega moška postava je prihajala posebno do izraza ob suhem, drobnem knezu.

Tajni svetnik Fichtel je govoril o nekem junaškem činu Karla Aleksandra. Marija Avgusta je zrla pri tem na princa in pripovedovala o italijanskem operi na Dunaju, ki jo je videla, o »Junaku Achillu, kjer je Achilles zapel nekaj čudovitih velikodušnega, ko je nehal vlačiti truplo.

— Da — je pripomnil knez, — v starih časih so bili ljudje sploh velikodušni. Karel Aleksander je menil, da ravna pač tako kakor mu veleval črt in ni mislil, da bi bil preveč nagajen k velikodušnosti. Na to je pripomnila princesa smeje, upirajoč pogled v zardevajočega princa, da se o njem sploh ni govorilo. In vsi so se zasmejali.

Na mizo so prišle hladne pijske, za malega würzburgskega tajnega svetnika kava.